

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกัน ไฟป่า กรณี บ้านใหม่สันคะยอม ตำบลบ้านปง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ รวบรวมข้อมูลในรายละเอียด มุ่งแสวงหาข้อเท็จจริงของสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เน้นทั้ง การหาสาเหตุ ทำความเข้าใจสภาพของปัญหา ที่จะศึกษาแล้วจึงนำข้อมูลเหล่านั้นมาตีความ อธิบาย ประเมินผล เพื่อหาข้อสรุปให้ได้ภาพรวมในพื้นที่ที่ทำการศึกษา ผู้ศึกษาได้เสนอรายละเอียดของ วิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการสำรวจภาคสนาม ประกอบด้วย

- 1) ข้อมูลเบื้องต้นของประชากร ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ หลัก อาชีพรอง การเป็นสมาชิกกลุ่ม ความคิดเห็นเกี่ยวกับไฟป่า ในมิติ ทั้งบวกและลบ
- 2) ความรู้ ความเข้าใจ เรื่องไฟป่าของประชาชน ว่ามีความรู้เรื่องไฟป่า อย่างไร ได้รับ ข้อมูลข่าวสาร จากที่ใด ข้อมูลได้จาก แบบทดสอบประเมินความรู้
- 3) ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการควบคุมป้องกันไฟป่า กระบวนการมีส่วนร่วม บทบาทของผู้นำ การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนความร่วมมือระหว่างประชาชนกับ หน่วยงานของรัฐ ในการร่วมทำกิจกรรมการป้องกัน และควบคุมไฟป่า
- 4) ข้อมูลความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เรื่องไฟป่า ผลกระทบ ที่เกิดจากไฟป่าต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนผลที่เกิดต่อสิ่งแวดล้อม และมลภาวะ ต่างๆ ได้จากการสัมภาษณ์ ทั้งกลุ่มประชาชน และผู้ให้ข้อมูลหลัก รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ เกี่ยวข้องกับการควบคุมไฟป่าด้วย

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) รวบรวมจากเอกสารทางวิชาการที่ได้มีการรวบรวม ไว้แล้ว ผลงานการวิจัย วารสารทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ รายงานการค้นคว้าวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเก็บ

รวบรวมจากสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตลอดจนแหล่งข้อมูลที่ใช้เก็บข้อมูลด้านเอกสารที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยข้อมูลสถิติตัวเลขของหน่วยงานราชการศูนย์บรรเทาภัยจังหวัดเชียงใหม่ ศูนย์ปฏิบัติการไฟฟ้าเชียงใหม่ ข้อมูลทะเบียนราษฎร์ แผนที่บริเวณพื้นที่ศึกษา สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ ตลอดจนเอกสาร บทความ รวมทั้งข้อมูลจากระบบออนไลน์

3.2 ประชากรที่ศึกษา

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบไปด้วยกลุ่มบุคคล 2 กลุ่ม ดังนี้

- 1) ประชากร บ้านใหม่สันคะยอม ตำบลบ้านปง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ มีทั้งหมด 87 ครัวเรือน (ข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปง (2550) โดยศึกษาข้อมูลจาก หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน ครัวเรือนละ 1 คน รวม 87 คน
- 2) ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ซึ่งเป็นผู้นำชุมชน ในตำบลบ้านปง อำเภอหางดง จังหวัด เชียงใหม่ ประกอบไปด้วย ผู้นำชุมชนที่เป็นทางการ เช่น นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบ้านปง สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปง ผู้ใหญ่บ้าน บ้านใหม่สันคะยอม และผู้นำที่ไม่เป็นทางการ เช่น ผู้นำกลุ่มต่างๆ รวม 5 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เพื่อการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ประกอบด้วย 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชาชน ใช้แบบสอบถามของประชาชน และแบบนำสัมภาษณ์ ในการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น รวมทั้งความคิดเห็นต่างๆ

ตอนที่ 2 ข้อมูลความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับไฟฟ้า ประเมินเกี่ยวกับสาเหตุการเกิดไฟฟ้า ความเข้าใจเกี่ยวกับไฟฟ้า วิถีชีวิต ประโยชน์และผลกระทบจากไฟฟ้า จากความรู้ของประชาชน โดยจะเป็นคำถาม แบบเลือกตอบ 2 ตัวเลือก ใช่ และ ไม่ใช่ โดยเลือกตอบความรู้ ความเข้าใจ แต่ละข้อว่าถูกหรือผิด จำนวน 15 ข้อ กำหนดเกณฑ์ดังนี้

0 - 5 คะแนน หมายถึง มีความรู้น้อย

6 - 11 คะแนน หมายถึง มีความรู้ปานกลาง

12 - 15 คะแนน หมายถึง มีความรู้มาก

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในควบคุมและป้องกันไฟฟ้า ใช้แบบประเมินลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ของ Likert โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ กำหนดคะแนนน้ำหนักแต่ละตัวเลือก ตามวิธี Arbitrary weighting method จำนวน 35 ข้อ ดังนี้

ถ้าตอบว่า มีส่วนร่วมมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
ถ้าตอบว่า มีส่วนร่วมมาก	ให้ 4 คะแนน
ถ้าตอบว่า มีส่วนร่วม ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ถ้าตอบว่า มีส่วนร่วม น้อย	ให้ 2 คะแนน
ถ้าตอบว่า มีส่วนร่วม น้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

ตอนที่ 4 ข้อมูลความเห็นเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการควบคุมและป้องกันไฟฟ้า ได้จากแบบสอบถามแบบให้แสดงความคิดเห็น และการสัมภาษณ์จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักและบันทึกข้อมูลตามแบบฟอร์มที่กำหนดไว้

ตอนที่ 5 การสังเกตการณ์ การบันทึกข้อมูล ในบางประเด็นในกรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบไม่ครบถ้วนหรือเป็นข้อมูลประกอบในส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีการสังเกตเป็นเครื่องมือ

3.4 ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

- 1) จัดสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม
- 2) ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา แล้วแก้ไข ปรับปรุง เพื่อให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งนี้โดยรับคำปรึกษาแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา
- 3) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้ว ไปทดสอบใช้กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรที่จะใช้ศึกษา จำนวน 25 ราย หรือประมาณร้อยละ 10 ของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทั้งหมด ทั้งนี้เพื่อสังเกตว่าแบบสอบถามสามารถสื่อความหมายให้แก่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ เข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น และชัดเจนตรงกัน
- 4) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามจากกลุ่มตัวอย่างประชากร บ้านใหม่สันคะยอม ตำบลบ้านปาง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม นำมาถอดรหัสตัวเลข จัดหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ

- 1) ข้อมูล ตอนที่ 1 ซึ่งเป็น ข้อมูลพื้นฐานของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ทำการวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)
- 2) ข้อมูลตอนที่ 2 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ ไฟป่าของประชาชน โดยการใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)
- 3) ข้อมูลตอนที่ 3 การวิเคราะห์ผล การสอบถาม การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการควบคุมและป้องกันไฟป่า โดยการใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

คะแนนรวมเฉลี่ย	การแปลผลข้อมูล
1.00 – 1.80	มีส่วนร่วมน้อยที่สุด
1.81 – 2.60	มีส่วนร่วมน้อย
2.61 – 3.40	มีส่วนร่วมปานกลาง
3.41 – 4.20	มีส่วนร่วมมาก
4.21 – 5.00	มีส่วนร่วมมากที่สุด

ซึ่งคำนวณจากสูตรหาความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\text{max} - \text{min}$$

$$i = \frac{\text{max} - \text{min}}{\text{max}}$$

โดย i หมายถึง ความกว้างของอันตรภาคชั้น

max หมายถึง คะแนนสูงสุดในอันตรภาคชั้น

min หมายถึง คะแนนต่ำสุดในอันตรภาคชั้น

- 4) ข้อมูลตอนที่ 4 การวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ข้อมูลความเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะในการ ควบคุม ป้องกันไฟป่า และข้อมูลตอนที่ 5 การสังเกตการณ์ โดยสรุปการศึกษาเป็นหมวดหมู่ และนำไปรวมกับข้อมูลส่วนใหญ่ที่ได้จากการศึกษาด้วยเครื่องมือประเภทอื่นๆ เพื่อประกอบการวิเคราะห์เนื้อหาให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์

การค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้ได้ใช้เวลาศึกษาและรวบรวมข้อมูลทั้งหมด เป็นเวลา 7 เดือน ตั้งแต่เดือนเมษายน ถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2551 โดยการศึกษาข้อมูลดำเนินการได้ดำเนินการ ตั้งแต่ช่วงเวลาที่มิเหตุการณ์ไฟฟ้า หรือในช่วงฤดูแล้ง จนถึงฤดูฝน อย่างไรก็ตาม ผู้ศึกษาได้พยายาม เก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และตรวจสอบข้อมูลพร้อม ไปกับการเขียนรายงานการศึกษา และ แน่ใจว่า ข้อมูลที่ได้สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อการควบคุมและป้องกันไฟฟ้า กรณี บ้านใหม่สันคะยอม ตำบลบ้านปาง อำเภอหางดง จังหวัด เชียงใหม่ ได้เป็นอย่างดี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved